

Beatles

Innhold:

Handlingen
Om filmen
Oppgaver til filmen
Hva læreplanen sier

Handlingen

Beatles forteller historien om Oslo-guttene Kim, Seb, Ola og Gunnar, og deres oppvekst på 60-tallet. Deres største lidenskap er Beatles. Det vil si, de fire kameratene er aller mest interesserte i jenter, men hvis de klarer å bli like vellykkede popidoler som Beatles-medlemmene, vil sikkert jentene gi dem mer oppmerksomhet.

Med Kim Karlsen, kompisgjengens svar på Paul McCartney, som hovedrollekarakter, følger vi de fire guttas strabasiose forsøk på å vokse opp. Vi ser deres iherdig forsøk på å både oppsøke og unngå trøbbel, mens de som ungdom flest snubler seg gjennom forelskelser, festing, krevende foreldre og hardt utfordret fremtidstro.

Om filmen

Beatles er basert på Lars Saabye Christensens romansuksess med samme navn. I 2014 er det gått tretti år siden utgivelsen av boka, og den har i denne perioden nådd ut til millioner av lesere, i inn- og utland.

Beatles er en oppvekstroman, og skildrer Oslo på den tiden hvor Lars Saabye Christensen selv vokste opp. Filmen og boka har dermed en del selvbiografiske trekk, men den formidler først og fremst universelle elementer ved det å være ung og på vei inn i voksenlivet. Fremtidsdrømmer, selvbilde, forelskelser, festing og det å skjønne seg på en stor verden, står sentralt.

Flere av *Beatles* sine låter utgjør filmens lydspor. (Å skaffe til veie rettighetene til dette var en av produksjonsselskapets mest tidkrevende utfordringer.) I tillegg har Magne Furuholmen (*A-ha*) bidratt som komponist av en del lydkulisser.

Bokens filmmanusversjon er utarbeidet av Axel Hellstenius. Hellstenius er fra før kjent for en rekke suksessfulle romaner og TV-/film-manus (ikke minst manusene til *Døden på Oslo S* og *Elling*-filmene).

Beatles er også utgitt som lydbok (Cappelen Damm).

Se filmens trailer her: <http://www.filmweb.no/trailere/article1149337.ece?clip=1>

Filmproduksjonen har også en offisiell Facebook-side: www.facebook.com/beatlesfilmen

Lars Saabye Christensen har skrevet to oppfølgere som forteller om hvordan livet utartet seg videre for hovedpersonene i *Beatles*. Disse er *Bly* (1990) og *Bisetelsen* (2008).

Egnethet: Filmens aldersgrense er satt til 7 år. Medietilsynets begrunnelse: "En dramatisk og urovekkende scene gjør at denne filmen får 7-årsgrense." Filmen passer imidlertid best for ungdom og voksne.

Oppgaver til filmen

Spørsmålene/oppgavene under kommer ikke i en bestemt orden. Disse kan ulike faglærere selv velge blant for å rette fagutbyttet dit man ønsker. Hver enkelt lærer må også vurdere (og eventuelt korrigere) vanskelighetsnivået til de ulike spørsmål/oppgaver med utgangspunkt i egen elevmasse.

Noen av spørsmålsformuleringene vil avsløre elementer fra filmens slutt. Disse kan derfor med fordel presenteres først etter at filmen er vist.

A) KARAKTERENE

Filmstudieark

Forfatter: Per Olav Heimstad
Klassetrinn: [8. - 9. trinn, 10. trinn, Videregående]
Fag: Musikk, RLE-faget, Naturfag, Norsk, Samfunnsfag
Tema: Helse og rus, Historie, Individ/gruppe, Kulturmøter/konflikter, Litteratur på film, Oppvekst/familie, Politikk og samfunn, Tenår/skole og seksualitet, Vennskap/respekt, Konflikt/krig og menneskerettigheter

Fakta

Originaltittel: Beatles
Regi: Peter Flinth
Roller: Louis Williams, Ole Nicolai Jørgensen, Halvor Tangen Schultz, Håvard Jackwitz, Susanne Boucher, Peter Gantzler, Gard B. Eidsvold, Marit Andreassen
Manus: Axel Hellstenius
Genre: Drama
Nasjonalitet: Norge
Språk: Norsk
Produsent: Jørgen Storm Rosenberg
Produksjonsselskap: Storm Rosenberg
Musikk: Magne Furuholmen
Lengde: 1 t. 54 min.
Distribusjon: SF Norge
Produksjonsår: 2014
Aldersgrense: 7 år

Filmplakat:

- 1) Lag en beskrivelse av Kim Karlsen. Hva er hans sterke og hva er hans svake sider?
- 2) Nevn tre likheter og tre ulikheter mellom Kim og Cecilie. Synes du de passer bra sammen som par? Begrunn svaret ditt.
- 3) Beskriv Nina slik hun fremstår den kvelden Kim møter henne for første gang. Hva liker du mest med henne – og hva liker du minst med henne? Sammenlign svarene dine med andre i klassen.
- 4) Nina er fremstilt nokså ulikt i filmen sammenlignet med boka. Det kan lenge virke som om hun kun er et produkt av Kims fantasi. Skriv argumenter for og imot at hun kun er Kims innbiling.
- 5) Nina og Cecilie er nokså forskjellige. Hvilke sider ved Nina tror du Kim liker, som Cecilie ikke har – og motsatt?
- 6) Beskriv Kim, Seb, Ola og Gunnar som kameratgjeng. Hvilke positive og hvilke negative påvirkninger har de på hverandre?
- 7) Velg en birollekarakter i filmen som du liker godt. Beskriv hans/hennes sterke og svake sider.
- 8) De fire kameratene ser opp til (storebroren til Gunnar) Stig. På hvilke områder mener du han er et godt forbilde, og på hvilke områder mener du han er et dårlig forbilde?

B) LYTTING TIL MUSIKK O.L.

- 1) I filmen ser vi de fire kameratene sette seg ned for å lytte til den nye Beatles-LP-en (*Sgt. Pepper's Lonely Heart Club Band*, 1967). Har du noen favorittband/-artister som du deler med andre du kjenner? Hvor ofte møtes dere for å lytte til musikk? Snakk sammen om å møtes en kveld for å kun høre på musikk – og for å snakke om den.
- 2) Lytt sammen til musikk i klasserommet. Snakk sammen etterpå om hva man liker minst og mest med de låtene man hørte på.
- 3) Kim og kameratene hans hører på musikk på vinylplater. I dag er det mer og mer vanlig å lytte til digitalisert musikk (streaming, MP3-filer o.a.). Hvor mye tror du disse ulike formatene har å si for hvilke måter man lytter til/opplever musikken?
- 4) I filmens siste del ser vi Kim fremføre en låt på en låtskriverklubb. Denne låtskriverklubben gjør det mulig for amatører å presentere sangene sine for et publikum. Slike klubber er det mange av i Norge. Lager du egne sanger? Finnes det en slik klubb, åpen scene eller lignende i nærheten av der hvor du bor? I så fall: Oppsøk dette miljøet en kveld, og finn ut om dette er noe for deg.
- 5) I filmen ser vi at guttene hører på Radio Luxemburg. Spør noen som er født før 1970 om hva de forbinder med denne radiokanalen.
- 6) Hvor viktig for deg er tekstene til de bandene/artistene du liker å høre på? Hvor ofte pleier du å lytte til tekstene (eller lese dem) for å finne ut om sangenes budskap/tema?
- 7) I filmen ser vi Kim og Cecilie lytte til *Suzanne* av Leonard Cohen. Leonard Cohen skriver tekster som er mer poetiske og som har flere skjulte budskap enn det Beatles som regel skrev. Gi eksempler på artister du kjenner, og hvilke typer tekster de pleier å syngte.
- 8) I filmens slutt ser vi at guttene blir bedre kjent med musikkjangeren *blues*. Hva kjennetegner musikken og tekstene i *blues*?

C: BEATLES

- 1) Finn stoff om The Beatles. Skriv faktasetninger om bandet og presenter for andre i klassen. (Bruk gjerne www.thebeatles.com som kilde.)

- 2) Hva var *Beatles-mania*? Kan dette fenomenet sammenlignes med hva andre band/artister har opplevd i nyere tid? Gi eksempler.
- 3) Hva het de fire medlemmene i Beatles? Hvem av dem er fortsatt i live den dag i dag? Hvor gamle er de? Driver de fortsatt på med musikk?
- 4) I filmen kan vi høre utdrag fra flere kjente Beatles-låter, blant annet *She Loves You*,

I Saw Her Standing There, *Paperback Writer*, *Yesterday*, *Let It Be* og (en cover-versjon av) *Come Together*. Lytt til disse (eller andre kjente Beatles-låter), og si hva du synes om dem. Begrunn svaret ditt.

D: HISTORISK/POLITISK BAKTEPPE

- 1) Filmens politiske bakteppe er Vietnamkrigen. Finn ut hva denne krigen dreide seg om, og hvilke nasjoner som var involverte.
- 2) Vi ser at Stig, Gunnars storebror, er politisk aktiv. På jakka si har han en button hvor det står "Seier for FNL". Hva var hans politiske ståsted?
- 3) I filmen går mennesker i demonstrasjonstog gjennom Oslos gater. Har du noen gang deltatt i demonstrasjonstog? Hvilke(t)? Hva kan man oppnå med å gå i demonstrasjonstog?
- 4) Hvilken innflytelse hadde demonstrasjonstog og vestlig sivilbefolknings engasjement på krigsutviklingen i Vietnam?
- 5) I *Beatles*-boka kan man lese at USA ble kalt en "morderstat" da Vietnamkrigen pågikk. Hva var bakgrunnen for denne påstanden?

E: OPPVEKST/IDENTITET

- 1) Hvilke tema i Beatles, knyttet til oppvekst, mener du vil være like gjeldende for unge mennesker i dag som den gang, og like aktuelle blant ungdom på bygda som for ungdom som bor i by?
- 2) Kunne handlingen i Beatles ha funnet sted i ditt nærmiljø, i år? Begrunn svaret ditt.
- 3) Kims mor forteller at sanglæreren hennes en gang sa at det å bli voksen handler om å lytte inn i seg selv. Å vokse opp er som å søke etter en radiostasjon. Det handler om å finne riktig kanal, en kanal som passer for seg, og det kan ta tid. Hva synes du om denne sammenligningen? Begrunn svaret ditt.
- 4) Når Kim er ferdig med å skrive stilen om livet sitt, må han til slutt bestemme seg for en overskrift. Hvilken overskrift vil du gi oppveksten *din*? Begrunn svaret ditt.

- 5) Hva sier interessene dine om deg som person? Hvilke fritidsinteresser kunne en person aldri ha hatt om du skulle ha blitt kjæreste med vedkommende? Begrunn svaret ditt.
- 6) Går det an, i ditt miljø, å arrangere en vellykket fest uten alkohol/rusmidler? Begrunn svaret ditt.
- 7) Ofte er det en sammenheng mellom alkoholforbruk og at man havner i utrygge/truende situasjoner. Forklar denne sammenhengen ved å gi ulike eksempler. (Velg også gjerne eksempler fra filmen.)
- 8) Etter sommerfesten hos Cecilie kommer Kim full og frustrert hjem. Han roper: "Jeg er ingenting!" (... mens han river i stykker bilder og plakater med Paul McCartney.) Hvorfor tror du han føler det slik?
- 9) På hvilke måter kan positive forbilder/idealer likevel være usunne? (Gi gjerne eksempler fra filmen.)
- 10) Hvilke forbilder har ungdom i dag? Navngi ulike eksempler, og begrunn hvorfor du mener disse er positive eller negative forbilder.

F: LARS SAABYE CHRISTENSEN

- 1) Finn informasjon om forfatter Lars Saabye Christensen. (Er han omtalt i norskboka di?) Skriv en kort forfatterbiografi, der du legger vekt på hvilke type bøker han er kjent for å ha skrevet.
- 2) Hva tror du har inspirert Saabye Christensen til å skrive *Beatles*?
- 3) Besøk ditt lokale bibliotek, og se om du kan finne *Beatles*, eller andre bøker skrevet av Lars Saabye Christensen. Lån og les! (Flere av utgivelsene hans er også tilgjengelige som lydbøker.)

G: DIVERSE

- 1) Det sies at jenter lettere forelsker seg for gutter som spiller i band. Er dette sant? Diskuter i klassen.
- 2) Cecilies (danske) far sier: "Talent er som en liten grønn ert. Resten er hardt arbeid." Hva mener han med dette?
- 3) For å bli god til å spille et instrument er det avgjørende å øve veldig mye. Hva tror du inspirerer musikere til å bruke så mye tid av livet sitt på øving? Hva er du villig til å øve på i flere timer hver dag for å bli god? Hvorfor?
- 4) Hva er det som inspirerer Kim, Seb, Ola og Gunnar til å lære seg å synge og spille? Gi ulike eksempler.
- 5) Hva kjennetegner en oppvekstroman?
- 6) Kim spør Nina om de skal skrive brev til hverandre. Dette er på 60-tallet. Hvor vanlig er det å sende håndskrevne brev til hverandre i dag? Hva er de viktigste årsakene til at måtene vi kommuniserer med hverandre på har endret seg vesentlig de siste tjue årene?
- 7) Hvilke ulike typer kjærlighet finner du eksempler på i filmen?
- 8) Lærte du noe av Kims naturfaglærer? Hvordan kan man se forskjellen på skjelettet til en mann og til en kvinne?
- 9) Klarer du å se forskjell på en buorm og en hoggorm? I filmen ser vi at det kan være en stor fordel å skille disse to. Bruk internett, finn bilder, og se hva som er forskjellene på de norske ormene.
- 10) Hva er et *herbarium*?
- 11) I filmen hører vi personbeskrivelsen "*helt Tarzan*". Hva menes med dette?
- 12) I filmen settes det likhetstegn mellom å hoppe fra timeteren i Tøyenbadet med det å spille i band. På hvilke måter kan disse to tingene sammenlignes?
- 13) Nina har sett filmen *Zorba the Greek* på kino mange ganger. Har du en favorittfilm som du har sett mange

ganger? Hva er det i så fall som gjør at man kan få lyst til å se en film (eller å lese en bok) på nytt og på nytt? Gi ulike eksempler.

14) Bruk internett og finn teksten til *Paperback Writer* (Beatles-låta som Kim synger for Cecilie når de er ved stranda). Hva handler den om?

15) Hvis du har lest boka, så vil du se at det er store forskjeller på denne og filmversjonen. Hvorfor tror du de som har laget filmversjonen har forandret så mye som det de har gjort?

H: GENERELLE FILMSTUDIESPØRSMÅL

1) Hvor bra syntes du filmen var? Hva likte du godt og hva likte du dårlig?

2) Hvilke ulike følelser ga filmopplevelsen deg? Gjorde noen av scenene i filmen deg glad? Ble du noen gang trist i løpet av handlingen? Flau? Sint? Hva fikk deg til å le? Gjorde noe deg redd? Reagerte andre i klassen på samme måte som deg?

3) Hvor bra synes du denne filmen passet for klassen din? Begrunn svaret ditt.

4) Hvorfor tror du de som har laget denne filmen hadde lyst til å fortelle akkurat denne historien?

5) Velg en scene fra filmen som du likte godt, og forklar hva du synes gjorde denne scenen bra.

6) Gjenfortell filmens handling med cirka femti ord.

7) Hva synes du om måten filmen slutter på? Begrunn svaret ditt.

8) Hvilke virkemidler har filmskaperne brukt for å få frem ulike stemninger? (Stikkord: klipp, musikk, tempo, farger, lys/skygge m.m.)

9) Skriv en anmeldelse av filmen. Fortell om hva du likte og hva du ikke likte. Begrunn synspunktene dine.

Hva læreplanen sier

Det faglige arbeidet før og etter visningen av *Beatles* vil kunne bidra til å nå flere av lærerplanens kompetansemål. Her er eksempler:

SAMFUNNSFAG

Kompetansemål etter 10. årstrinn innen hovedtemaene *historie* og *samfunnskunnskap*, og kompetansemål etter Vg1/Vg2 innen hovedtemaene *individ, samfunn og kultur, politikk og demokrati* og *internasjonale forhold*.

NORSK

Kompetansemål etter 10. årstrinn og videregående innen hovedtemaene *sammensatte/muntlig kommunikasjon* og *språk, litteratur og kultur*. (Her blir arbeid med film nevnt eksplisitt.)

RLE

Kompetansemål etter 10. årstrinn og videregående innen hovedtemaet *filosofi og etikk*.

NATURFAG

Kompetansemål etter 10. trinn innen fagområdene *kropp og helse*. Og videregående innen hovedtemaet *ernæring og helse*.

MUSIKK

Kompetansemål etter 10. årstrinn innen hovedtemaet *lytte*.

Les mer på <http://www.udir.no/Lareplaner/>

Send gjerne respons på dette filmstudiearket til poh@pohphoto.com. Takk!

Per Olav Heimstad (f. 1973) er adjunkt og har undervist i ungdomsskolen siden 1999. Han driver også enmannsfirmaet POHphoto (pohphoto.com) hvor han bl.a. jobber som fotograf, film-/musikkmelder, tegneserietegner, forfatter og statist/smårrolleskuespiller. Han bor i Åsgårdstrand sammen med kone, to sønner og mange filmteoribøker.

Norsk Filminstitutt

Adresse Oslo: Dronningens gate 16 0152 Oslo, +47 22 47 45 00

Adresse Bergen: Media City Bergen, Lars Hilles gate 30, 5008 Bergen